

مطالعه موانع حقوقی عضویت ایران در سازمان تجارت جهانی

مؤلفین:

آنیتا کلائی

(کارشناس ارشد حقوق بین الملل از دانشگاه تهران)

عبداله م. فردی

(مدرس دانشگاه)

انتشارات هوشمند تدبیر

انتشارات هوشمند تدبیر

سرشناسه	:	کلانی، آیتا، ۱۳۶۶-
عنوان و نام پدیدآور	:	مطالعه موانع حقوقی عضویت ایران در سازمان تجارت جهانی /
مؤلفین آیتا کلانی و عبدالله میرفردی.		
مشخصات نشر	:	تهران : هوشمند تدبیر، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	:	۳۸۰ ص.
شابک	:	۹۷۸-۶۰۰-۴۱۸-۱۷۸-۵
وضعیت فهرست نویسی	:	فیا
موضوع	:	سازمان جهانی تجارت -- قوانین و رویه‌ها
موضوع	:	World Trade Organization -- Rules and practice
موضوع	:	سازمان جهانی تجارت -- ایران
موضوع	:	World Trade Organization -- Iran
موضوع	:	صادرات و واردات -- ایران
موضوع	:	Foreign trade regulation -- Iran
شناسه افزوده	:	میرفردی، عبدالله، ۱۳۶۱-
رده بندی کنگره	:	۱۳۹۷K۳۹۴۳ / ۵۸م۶
رده بندی دیویی	:	۳۸۲
شماره کتابشناسی ملی	:	۵۵۲۰۰۴

نام کتاب مطالعه موانع حقوقی عضویت ایران در سازمان تجارت جهانی

مؤلفین آیتا کلانی و عبدالله میرفردی

نوبت چاپ اول ۱۳۹۷

تیراژ ۱۰۰ نسخه

ناشر انتشارات هوشمند تدبیر

مدیر مسئول نشر محمد قجر

قیمت ۱۸۰ ریال

شابک ۹۷۸-۶۰۰-۴۱۸-۱۷۸-۵

آدرس و شماره تلفن ناشر: تهران، خیابان انقلاب، بین خیابان دانشگاه و خیابان ابوریحان، پلاک ۱۱۷۶، طبقه اول

تلفن : ۶۶۴۷۹۶۶۵ و ۶۶۴۷۹۶۷۵

و ۹۱۲۳۸۶۱۲۶۷

حق چاپ برای ناشر محفوظ است.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱۷	پیشگفتار.....
۱۹	مقدمه.....
۲۵	فصل اول: مفاهیم و مبانی نظری تحقیق.....
۲۶	مبحث اول : مفاهیم.....
۲۶	گفتار اول : مفهوم حقوق.....
۲۷	گفتار دوم : مفهوم موازنه حقوقی.....
۲۷	گفتار سوم : ماهیت و مفهوم تجارت بین المللی.....
۲۸	گفتار چهارم : مفهوم تجارت بین المللی :.....
۲۸	مبحث دوم: مبانی نظری پژوهش.....
۲۹	گفتار اول: نظریه مرکانتیلیسم : مصادیق.....
۳۰	گفتار دوم : نظریه مزیت مطلق آدام اسمت.....
۳۰	گفتار سوم : نظریه مزیت نسبی ریکاردو.....
۳۲	گفتار چهارم : نظریه هزینه فرصت.....
۳۳	گفتار پنجم : نظریه مزیت نسبی هکشر و اوهلین.....
۳۶	گفتار ششم : نظریه مزیت نسبی لیندر.....
۳۶	گفتار هفتم : موافقان و مخالفان جهانی سازی و کشورهای جهان سوم.....
۴۵	فصل دوم روند تاریخی تشکیل سازمان تجارت جهانی.....
۴۶	مبحث اول: تشکیل سازمان تجارت جهانی.....
۵۰	گفتار اول: موافقتنامه عمومی تعرفه و تجارت (غات).....
۵۲	دورهای تجاری گات.....
۶۳	گفتار دوم: نظام حقوقی گات.....
۶۳	بند اول: شکل گیری گات پس از پایان جنگ جهانی.....
۶۶	بند دوم: مقابله نامه اجرای موقت گات.....
۶۸	گفتار سوم : اهداف گات.....
۶۸	گفتار چهارم: اصول بنیادین گات.....

بند اول: شفافیت.....	۶۹
بند دوم: قابلیت پیش بینی.....	۶۹
بند سوم: عدم تبعیض.....	۷۰
گفتار پنجم: تلاش مستمر در جهت آزاد سازی تجارت.....	۷۱
بند اول: تعهد مربوط به کاهش تعرفه ها :.....	۷۱
بند دوم: تعهد مربوط به ممنوعیت استفاده از سایر اشکال حمایت :.....	۷۱
گفتار ششم: تجارت منصفانه :.....	۷۱
بند اول: منع روه های تجاری غیر منصفانه.....	۷۱
بند دوم: تجویز روش های منصفانه حمایت از منافع اساسی اقتصادی ، اجتماعی ، فرهنگی ، سیاسی و امنیتی :.....	۷۲
گفتار هفتم: ادوار مذاکرات گاتت.....	۷۲
بند اول: مذاکرات دور اول و تأسیس سازمان جهانی تجارت.....	۸۳
الف: مقدمات آغاز دور اروگوئه.....	۸۶
ب: اجلاس پونتا دل استه.....	۸۸
بند دوم: مرحله اول مذاکرات: ۱۹۹۰ - ۱۹۸۶.....	۸۸
بند سوم: مرحله پایانی مذاکرات ۱۹۹۴ - ۱۹۹۱.....	۹۱
مبحث دوم: اهداف تشکیل سازمان تجارت جهانی.....	۹۴
گفتار اول: ساختار سازمان تجارت جهانی.....	۱۰۰
بند اول: ایجاد یک رکن دائمی برای بررسی خط مشی های تجاری.....	۱۰۱
بند دوم: ایجاد یک رکن دائمی برای حل و فصل دعاوی.....	۱۰۱
بند سوم: ایجاد یک رویه منظم برای نشست وزیران کشورهای عضو.....	۱۰۲
گفتار دوم: الحاق به سازمان تجارت جهانی.....	۱۰۴
گفتار سوم: رفتار ویژه با کشورهای در حال توسعه.....	۱۰۷
بند اول: مقررات ناظر بر تسهیل تجارت کشورهای در حال توسعه.....	۱۰۸
بند دوم: انعطاف بیشتر برای کشورهای در حال توسعه در پذیرش تعهدات.....	۱۰۸
بند سوم: ارائه کمکهای فنی به کشورهای در حال توسعه.....	۱۰۹
گفتار چهارم: اتحادیه های تجاری منطقه ای و سازمان تجارت جهانی.....	۱۰۹
گفتار پنجم: موافقتنامه های سازمان تجارت جهانی.....	۱۱۰

فصل سوم - موانع حقوقی عضویت ایران در سازمان تجارت جهانی با تأکید بر الزامات و

- موافقت نامه ها ۱۱۳
- مبحث اول: تحلیلی بر موانع حقوقی عضویت ایران در سازمان تجارت جهانی ۱۱۴
- گفتار اول: فرآیند حقوقی عضویت در سازمان تجارت جهانی - کلیات سازمان تجارت جهانی ۱۱۵
- بند اول: موانع حقوقی موجود در قانون اساسی ۱۱۶
- بند دوم: موانع حقوقی مرتبط با حقوق مالکیت معنوی ۱۱۹
- بند سوم: موانع حقوقی موجود در قوانین و مقررات بیمه ۱۲۴
- بند چهارم: موانع حقوقی موجود در قوانین و مقررات ارزی ۱۲۵
- بند پنجم: موانع حقوقی موجود در قوانین و مقررات مالیاتی ۱۲۶
- بند ششم: موانع حقوقی موجود در قوانین و مقررات گمرکی ۱۲۷
- بند هفتم: موانع حقوقی موجود در قوانین و مقررات صادرات و واردات ۱۲۸
- گفتار دوم: مذاکرات با اتحادیه اروپا ۱۳۳
- گفتار سوم: الزامات کلی ایران در فرآیند الحاق ۱۳۴
- بند اول: قانون اساسی ۱۳۴
- بند دوم: مقررات صادرات و واردات ۱۳۸
- بند سوم: مقررات گمرکی ۱۴۲
- بند چهارم: مقررات ارزی ۱۴۳
- بند پنجم: قوانین مالیاتی ۱۴۴
- بند ششم: کلیات الزامات ایران در فرآیند الحاق ۱۴۴
- گفتار چهارم: موافقتنامه عمومی تعرفه و تجارت ۱۴۷
- بند اول: الزامات الحاق ایران نسبت به گات ۱۴۷
- گفتار پنجم: موافقتنامه تأسیس سازمان جهانی تجارت ۱۴۷
- بند اول: الزامات الحاق ایران نسبت به موافقتنامه تأسیس ۱۴۹
- بند دوم: دسترسی به بازار ۱۴۹
- بند سوم: الزامات الحاق ایران در رابطه با دسترسی به بازار ۱۵۰
- بند چهارم: موافقتنامه کشاورزی ۱۵۰
- بند پنجم: الزامات الحاق ایران نسبت به موافقتنامه کشاورزی ۱۵۱

گفتار ششم : موافقتنامه اقدامات بهداشتی و بهداشت نباتی.....	۱۵۲
بند اول: الزامات الحاق ایران نسبت به موافقتنامه بهداشتی.....	۱۵۴
بند دوم: موافقتنامه منسوجات و پوشاک.....	۱۵۵
بند سوم: الزامات الحاق ایران نسبت به موافقتنامه نساجی.....	۱۵۷
بند چهارم: موافقتنامه موانع فنی فرا راه تجارت.....	۱۵۸
بند پنجم: الزامات الحاق ایران نسبت به موافقتنامه موانع فنی تجارت.....	۱۶۰
گفتار هفتم : موافقتنامه ضوابط سرمایه گذاری تجاری.....	۱۶۱
بند اول: الزامات الحاق ایران نسبت به موافقتنامه سرمایه گذاری.....	۱۶۵
بند دوم: موافقتنامه رویه های ضد دامپینگ.....	۱۶۶
بند سوم: الزامات الحاق ایران نسبت به موافقتنامه ضد دامپینگ.....	۱۶۸
گفتار هشتم : موافقتنامه سوبسیدها و اقدامات جبرانی.....	۱۶۹
بند اول: الزامات الحاق ایران نسبت به موافقتنامه سوبسیدها.....	۱۷۴
الف - مشوق های گمرکی در زمینه صادرات.....	۱۷۵
ب - مشوق های مالیاتی در زمینه صادرات.....	۱۷۵
ج - سایر مشوق های صادراتی.....	۱۷۵
د - مناطق با اولویت توسعه.....	۱۷۵
و- حمایت اعتباری از صنایع اساسی و تولیدات صنعتی داخلی.....	۱۷۶
ز - مشوق های سرمایه گذاری صنعتی.....	۱۷۶
ط- سایر مشوق های صنعتی :.....	۱۷۷
بند دوم: سایر اقدامات حمایتی و اضطراری.....	۱۸۰
گفتار نهم : الزامات الحاق ایران نسبت به موافقتنامه اقدامات حمایتی.....	۱۸۶
بند اول: موافقتنامه ارزش گذاری گمرکی.....	۱۸۶
بند دوم: الزامات الحاق ایران نسبت به موافقتنامه ارزش گذاری گمرکی.....	۱۸۹
بند سوم: موافقتنامه بازرسی پیش از حمل.....	۱۹۱
بند چهارم: الزامات الحاق ایران نسبت به موافقتنامه بازرسی پیش از حمل.....	۱۹۳
بند پنجم: موافقتنامه قواعد مبدأ.....	۱۹۵
بند ششم: الزامات الحاق ایران نسبت به موافقتنامه قواعد مبدأ.....	۱۹۸
بند هفتم: موافقتنامه رویه های صدور مجوز ورود.....	۱۹۹

بند هشتم: الزامات الحاق ایران نسبت به موافقتنامه صدور مجوز ورود.....	۲۰۲
فصل چهارم: اصول حقوقی و تفسیر مقررات سازمان جهانی تجارت.....	۲۰۷
مبحث اول: اصول حقوقی و تفسیر مقررات سازمان گات.....	۲۰۸
گفتار اول: اصول مرتبط با سازمان جهانی تجارت.....	۲۱۰
بند اول: اصول حقوقی سازمان جهانی تجارت.....	۲۱۰
بند دوم: اصول حقوق بین الملل عرفی.....	۲۱۱
بند دوم: اصول کلی حقوقی.....	۲۱۲
گفتار دوم: اصول حقوقی مرتبط با تفسیر مقررات سازمان جهانی تجارت.....	۲۱۵
بند اول: ریت حسن نیت: پاراگراف ۱ ماده ۳۱.....	۲۲۰
بند دوم: معنای اصول خاص: پاراگراف ۱ ماده ۳۱، پاراگراف ۴ ماده ۳۱.....	۲۲۲
بند سوم: زمینه و سند: پاراگراف ۱ و ۲ ماده ۳۱.....	۲۲۴
گفتار سوم: قواعد مرتبط حقوق بین الملل: بند ج پاراگراف ۳ ماده ۳۱.....	۲۲۵
بند اول: ابزار تکمیلی تفسیر: ماده ۳۱.....	۲۲۶
بند اول: قلمرو شخصی شمول اصول حقوقی بر اعضای سازمان جهانی تجارت.....	۲۲۸
فصل پنجم: تحلیل و ارزیابی عملکرد ساختار تجارت جهانی.....	۲۲۹
مبحث اول: عملکرد تجارت جهانی.....	۲۳۰
گفتار اول: آزادسازی تجارت.....	۲۳۰
گفتار دوم: حمایت از اقتصاد داخلی.....	۲۳۲
گفتار سوم: ضمانت اجرا.....	۲۳۴
گفتار چهارم: مقررات حاکم بر ابزارهای تجاری.....	۲۳۵
بند اول: منع محدودیت های مقداری.....	۲۳۶
بند دوم: انتساب اقدامات به دولت.....	۲۳۸
بند سوم: اقدامات تحت شمول ممنوعیت.....	۲۴۰
مبحث دوم: معیارهای بررسی در فرآیند حل و فصل اختلافات.....	۲۴۱
گفتار اول: رابطه میان ماده ۱۱ گات و سایر مقررات گات.....	۲۴۳
بند اول: کاهش تعرفه ها.....	۲۴۴
بند دوم: به دست آوردهای تلاش برای کاهش تعرفه ها.....	۲۴۵
بند سوم: تفسیر جداول امتیازات.....	۲۴۹

- بند چهارم: نقش نظام هماهنگ در تفسیر جداول تعرفه ای..... ۲۴۹
- گفتار دوم: لزوم رعایت مقررات سازمان جهانی تجارت در تنظیم جداول تعرفه ای..... ۲۵۰
- گفتار سوم: اعمال تغییر در حمایت تعرفه ای پس از تثبیت تعرفه ها..... ۲۵۱
- بند اول: تغییر تعرفه ها از نوعی به نوع دیگر..... ۲۵۲
- بند دوم : بازپس گیری امتیازات تعرفه ای اعطا شده به اعضای سابق سازمان جهانی تجارت..... ۲۵۲
- گفتار چهارم: مذاکرات مجدد در خصوص امتیازات تعرفه ای..... ۲۵۳
- بند اول: دارندگان حق مذاکره کننده ابتدایی..... ۲۵۴
- بند دوم: کشورهای دارای منافع تأمین کننده اصلی..... ۲۵۵
- بند سوم: کشورهای دارای منافع اساسی..... ۲۵۵
- بند چهارم: اعمال نتایج مذاکرات مجدد..... ۲۵۵
- بند پنجم: مخارج و هزینه های مربوط به خدمات ارائه شده..... ۲۵۸
- گفتار پنجم: قلمرو قاعده رفتار ملی..... ۲۶۲
- مبحث سوم: کارکرد قاعده رفتار ملی در مورد محصولات مستقیماً رقیب و قابل جایگزینی..... ۲۶۵
- گفتار اول: تعریف و شناسایی محصولات مستقیماً رقیب و قابل جایگزینی..... ۲۶۵
- گفتار دوم : ویژگی "مضمن حمایت از تولید داخلی" بودن..... ۲۶۹
- بند اول: کارکرد قاعده رفتار ملی در مورد محصولات مشابه بند اول - تعریف و شناسایی محصولات مشابه..... ۲۷۶
- بند دوم: اخذ مالیات بیشتر..... ۲۷۸
- بند سوم: نظام حقوقی گات/WTO و اقدامات ضد قیمت شکنی..... ۲۷۹
- بند چهارم: تشخیص وجود قیمت شکنی..... ۲۸۲
- بند پنجم: تشخیص ورود لطمه..... ۲۸۸
- بند ششم: تشخیص وجود رابطه علی..... ۲۹۰
- بند هفتم: پنگاه های داخلی..... ۲۹۱
- بند هشتم: اعمال اقدامات ضد قیمت شکنی..... ۲۹۲
- گفتار سوم: یارانه ها و اقدامات جبرانی..... ۲۹۴
- گفتار چهارم: عناصر اساسی نظام حقوقی حاکم بر یارانه ها در سازمان جهانی تجارت..... ۲۹۵
- بند اول: تاریخچه حقوق حاکم بر یارانه ها و اقدامات جبرانی..... ۲۹۵

۲۹۷	بند دوم: مفهوم "یارانه".....
۲۹۷	بند سوم : نحوه برخورد سازمان جهانی تجارت با یارانه ها.....
۲۹۸	بند چهارم: ماده ۱۹ گات و موافقت نامه اقدامات حفاظتی.....
۳۰۰	بند پنجم: انجام تحقیقات اقدامات حفاظتی.....
۳۰۰	بند ششم: تشخیص افزایش واردات.....
۳۰۱	بند هفتم: تحولات پیش بینی نشده.....
۳۰۲	بند هشتم: تشخیص لطمه.....
۳۰۲	بند نهم: ادامه جدی.....
۳۰۳	بند دهم: تهدید لطمه جدی.....
۳۰۴	گفتار پنجم: سوامای مورد بررسی در تعیین وجود لطمه جدی یا تهدید لطمه جدی.....
۳۰۴	بند اول: بنگاه های داخلی.....
۳۰۵	بند دوم: رابطه علی.....
۳۰۵	گفتار ششم: محدودیتهای اعمال اقدامات حفاظتی.....
۳۰۶	بند اول: تشابه.....
۳۰۷	بند دوم: عدم انتساب.....
۳۰۷	بند سوم: میزان اقدامات حفاظتی.....
۳۰۸	گفتار هفتم: تجارت خدمات.....
۳۰۹	بند اول: موافقت نامه عمومی تجارت خدمات.....
۳۱۳	بند دوم: رابطه میان گاتس و گات.....
۳۱۳	بند سوم: حوزه پوشش مگاتس.....
۳۱۵	گفتار هشتم: تعهدات عمومی.....
۳۱۵	بند اول: قاعده رفتار دولت کامله الوداد.....
۳۱۷	بند دوم: الزامات مرتبط با رقابت.....
۳۱۷	بند سوم: استثنائات عمومی.....
۳۱۹	بند چهارم: تعهدات خاص.....
۳۲۰	بند پنجم: دسترسی به بازار.....
۳۲۲	بند ششم: رفتار ملی.....
۳۲۴	گفتار نهم: روند مذاکرات تجارت خدمات پس از دور اروگوئه.....

- بند اول : مذاکرات بخشی بلافاصله پس از دور اروگوئه..... ۳۲۵
- بند دوم: مذاکرات در مورد قواعد..... ۳۲۶
- بند سوم: مذاکرات سال ۲۰۰۰ گاتس و دور دوحه..... ۳۲۷
- بند چهارم: تحلیل عملکرد گاتس پس از دور اروگوئه..... ۳۲۸
- گفتار دهم: فقدان الگوهای پذیرفته شده در تجارت خدمات..... ۳۳۱
- بند اول: ابهام در اجرای قوانین گاتس..... ۳۳۲
- بند دوم: حمایت از حقوق مالکیت فکری..... ۳۳۵
- بند سوم: حقوق مالکیت فکری در دوران گات..... ۳۳۶
- بند چهارم: موافقت نامه جنبه های تجاری حقوق مالکیت فکری (تربیس)..... ۳۳۸
- گفتار یازدهم: مورد کاوی برخی دعاوی مرتبط با حقوق مالکیت فکری..... ۳۴۰
- بند اول: محصولات دارویی هند، شان..... ۳۴۰
- بند دوم: داروهای ژنریک کانادا..... ۳۴۳
- گفتار دوازدهم: رویکرد روبه سازی سازمان جهانی تجارت به سیاست رقابتی..... ۳۴۶
- بند اول: پرونده ژاپن - فیلم عکاسی..... ۳۴۶
- بند دوم: پرونده ایالات متحده - قانون مدوب ۱۹۱۹..... ۳۴۸
- بند سوم: پرونده کانادا - لبنیات..... ۳۴۹
- بند چهارم: پرونده مکزیک - مخابرات..... ۳۵۰
- گفتار سیزدهم: چاره کارهای تجاری اقتصادی و سیاست رقابتی..... ۳۵۱
- بند اول: محدودیت داوطلبانه صادرات..... ۳۵۱
- بند دوم: رابطه میان اقدامات ضد قیمت شکنی و قوانین ضدتراست..... ۳۵۳
- بند سوم: معادل بودن..... ۳۵۸
- گفتار چهاردهم: اقدامات مرتبط با سلامت و مقررات گات ۱۹۹۴..... ۳۵۹
- بند اول: اقدامات مرتبط با سلامت و بند ۴ ماده ۳ گات ۱۹۹۶..... ۳۵۹
- بند دوم: اقدامات مرتبط با سلامت و ماده ۱۱ گات ۱۹۹۴..... ۳۶۲
- بند سوم: توجیه اقدامات مرتبط با سلامت بر اساس ماده ۲۰ گات ۱۹۹۴..... ۳۶۳
- بند چهارم: حفظ حیات یا سلامت انسان، حیوان یا گیاه..... ۳۶۴
- بند پنجم: "ضروری بودن" اقدام برای حفظ سلامت..... ۳۶۴
- نتیجه گیری پیشنهادات..... ۳۷۰

۳۷۵.....	منابع و مأخذ:
۳۷۸.....	ب) مقالات
۳۸۰.....	پ - قوانین

www.ketab.ir

پیشگفتار

سازمان تجارت جهانی WTO یکی از بزرگترین سازمانهای اقتصادی در سطح بین المللی است که تعداد ۱۶۱ دولت عضو دائمی و ۳۰ دولت ناظر و تعداد بسیاری از سازمانهای بین المللی را در خود جای داده است این سازمان با وجود عمر نوپای خود از سال ۱۹۹۵ محصول تکامل یافته موافقتنامه عمومی تعرفه و تجارت گات GATT می باشد که فعالیت خود را برای تسهیل تجارت بین کشورها از سال ۱۹۴۵ آغاز کرده است. سازمان تجارت جهانی^۱ در سال ۱۹۹۵ شکل گرفت، این سازمان یکی از جوانترین سازمانهای بین المللی و در حقیقت جانشین موافقتنامه عمومی تعرفه و تجارت^۲ می باشد که پس از جنگ جهانی دوم تاسیس شده بود. بدین ترتیب می توان گفت هر چند سازمان تجارت جهانی هنوز جرس است اما نظام تجارت چند جانبه که تحت گات شکل گرفت قدمتی پنجاه ساله دارد. طی پنجاه سال گذشته جهان شاهد رشدی چشمگیر در تجارت جهانی بوده است، بطوریکه صادرات کالا هر ساله به طور متوسط رشدی معادل ۶ درصد داشته و کل حجم تجارت در سال ۱۹۹۷، چهارده برابر سال ۱۹۵۰ است که این روند رشد بی سابقه ای داشته است.

امروزه با توجه به ساختار جامع موازنه مختلفی به لحاظ حقوقی دارد نظام تجارت جهانی از طریق یک سری دور مذاکرات تجاری تحت موافقتنامه عمومی تعرفه و تجارت گات شکل گرفت نخستین دور مذاکرات اساساً در مورد کاهش تعرفه ها بود لکن مذاکرات بعدی سایر زمینه ها از قبیل معیارها و ضوابط غیرتعرفه های و ضوابط ضد دامپینگ، (فرش و غیر قیمت) را نیز در بر گرفت، از مهمترین دور مذاکرات که بین سالهای ۹۴ - ۱۹۸۶ بود و به طور کلی از گونه معروف است منجر به تشکیل سازمان تجارت جهانی گردید. البته مذاکرات به این مرحله نرسید و برخی از آنها بعد از پایان دور اروگوئه نیز ادامه یافت چنانچه در سال ۱۹۹۷ توافقاتی در زمینه خدمات ارتباطات راه دور حاصل شد که ۶۹ دولت در مورد برقراری معیارهای گسترده آزاد سازی تجارت از موافقتنامه دور اروگوئه در آن به توافق رسیدند.

در همان سال، چهل دولت با موفقیت مذاکرات خود را در زمینه تجارت آزاد تولیدات فن آوری اطلاعات پایان بخشیدند و هفتاد عضو یک تعهدنامه انجام خدمات مالی را در زمینه پوشش بیش از

۱- World Trade Organization WTO

۲- General Agreement on Tariff and Trade GATT

۹۵ درصد معاملات تجاری بانکها، بیمه و اطلاعات مالی و اوراق قرضه امضاء کردند. در سال ۲۰۰۰ مذاکرات جدید در زمینه خدمات و کشاورزی آغاز شد این دور مذاکرات وارد برنامه‌های وسیعتری در اجلاس توسعه دوحه (DDA) که در چهارمین کنفرانس وزیران سازمان تجارت جهانی در دوحه، قطر، در نوامبر ۲۰۰۱ بود گردید، بر اساس بیانیه دوحه، دور جدید مذاکرات که از آخر ژانویه ۲۰۰۲ آغاز شده است باید تا پایان ژانویه سال ۲۰۰۵ به پایان برسد. در دور دوحه مذاکرات و سایر کارهایی در زمینه محدودیتهای غیرتعرفه‌ای کشاورزی، تجارت و محیط زیست، برخی مقررات سازمان تجارت جهانی از قبیل اعطای یارانه، قوانین ضد دامپینگ، سرمایه‌گذاری، سیاستهای رقابتی، تسهیلات تجاری، شفافیت در مقررات خریدهای دولتی، حقوق معنوی، مالکیت، و یک سری از مسائلی که تحت عنوان مشکلات کشورهای در حال توسعه در بکارگیری موافقتنامه‌های سازمان تجارت جهانی است، صحبت می‌گردد.

موضوع الحاق ایران به سازمان تجارت جهانی و اثرات آن بر بخش‌های مختلف کشور یکی از مباحث مهم است الحاق به سازمان تجارت جهانی مستلزم طی یک فرایند مذاکرات طولانی و چند مرحله‌ای است که می‌تواند پیچیده و سخت باشد. بنابراین با عضویت در دیگر سازمان‌ها متفاوت است شرایط پیوستن یا عضویت یک کشور در سازمان تجارت جهانی نیز بدین صورت است که تمام کشورهای عضو آن باید موافق با عضویت جدید یک کشور باشند. اگر یکی از اعضاء مخالف باشد عضویت آن کشور تقاضا کننده مورد قبول نمی‌گردد. بنابراین عضویت در سازمان تجارت جهانی مستلزم پذیرفتن کلیه موافقت‌نامه‌های چند جانبه و اصول و معاهدات متعددی است که مورد قبول کشورهای عضو قرار گرفته است. این مراحل شامل تقاضای عضویت، پذیرش نرخ ست (الحاق به عنوان عضو ناظر)، تدوین گزارش سیاست‌های تجاری کشور، تشکیل گروه کاری الحاق و در نهایت مذاکرات دوجانبه و چندجانبه‌ای به منظور تعیین شرایط عضویت و حصول توافق برای الحاق می‌باشد. اولین هدف ایران از الحاق به سازمان تجارت جهانی حضور در سازمانی است که بزرگترین و مهمترین چارچوب برای تصمیم‌گیری در زمینه مسایل تجارت بین المللی می‌باشد. این امر به منزله شرکت در روند تاثیر گذاری بر تحولات بین المللی در زمینه مسایل اقتصادی و بازرگانی است. که هر یک از تحولات به نوعی بر سرنوشت کشور دخیل خواهند بود. هدف دیگر افزایش سهم کشور در تجارت جهانی است.